



Complexnummer: 517682

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

517683, 517684

Woonplaats

Amersfoort

Gemeente

Amersfoort

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Soesterweg 187, 3812 AG te Amersfoort

Complexomschrijving

Inleiding

Het COMPLEX van de ALGEMENE BEGRAAFPLAATS met PARKAANLEG en AULA, werd in 1895 werd door de gemeente Amersfoort langs de Soesterweg aangelegd. De opdracht voor de Algemene Begraafplaats bestond uit twee delen: het ontwerpen van de begraafplaats op een rechthoekig terrein en het ontwerpen van een poortgebouw waarin naast een woning voor de beheerder van de begraafplaats een kleine ontvangstruimte diende te worden ondergebracht. De opdracht voor de aanleg van de begraafplaats werd uitgevoerd door de Amersfoortse landschapsarchitect H.F. Hartogh Heys van Zouteveen, die voor de Engelse landschapstijl koos.

Stadsarchitect W.H. Kam kreeg de opdracht voor het ontwerp van het poortgebouw annex aula. Kam leverde twee ontwerpen, die eenzelfde hoofdopzet kennen, echter met stijlverschillen. In het ene ontwerp overheersen elementen uit de neo-Hollandse renaissance in het andere ontwerp elementen uit de neogotiek. Het tweede ontwerp werd uitgevoerd.

Omschrijving

Het rechthoekige terrein van de Algemene begraafplaats is begrensd door de Soesterweg aan de zuidzijde, de Noordewierweg aan de noordzijde en de Willibrordusstraat aan de oostzijde. De westzijde is begrensd door de achterzijden van de woningen aan de Tulpstraat. Het terrein is afgescheiden van de openbare ruimte door een hekwerk. Aan de zijde van de Soesterweg geeft een poortgebouw toegang tot het terrein. Voor het poortgebouw is een dubbele oprit en een klein plantsoen gelegen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De Algemene Begraafplaats bestaat uit de volgende onderdelen:

1. de aanleg van de begraafplaats
2. het poortgebouw annex aula

Waardering

De Algemene Begraafplaats is van algemeen belang vanwege zijn architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een begraafplaats aangelegd in Engelse landschapsstijl met een daarmee samenhangend poortgebouw in overgangsarchitectuur. De begraafplaats is eveneens van betekenis als overblijfsel van de funeraire geschiedenis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 517683

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 december 2000
Kadaster deel/nr	82794/134

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amersfoort	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	Soesterkwartier

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amersfoort	D			10916
Amersfoort	D			8215

*Omschrijving***

Omschrijving

Stadsarchitect W.H. Kam kreeg in 1895 de opdracht voor een ontwerp van het POORTGEBOUW van de Algemene Begraafplaats, waarbij zijn voorstel in hoofdzakelijk overgangsarchitectuur met neogotische kenmerken is uitgevoerd.

In het poortgebouw werden ruimten voor een woning en een aula opgenomen. Aan de woning is een kleine schuur gebouwd en aan de oostzijde werd een dakkapel toegevoegd, die beide buiten de bescherming vallen. Het enigszins verhoogd en aan een dubbele oprijlaan gelegen poortgebouw van de Algemene begraafplaats wordt door een hekwerk en een plantsoen van de openbare weg gescheiden. Het op een globale H-vormige plattegrond gelegen gebouw bestaat uit een hoogopgaande poort, twee lage tussenleden en twee haaks daarop staande vleugels. De poort met een ellipsvormige doorgang wordt bekroond door een tentdak, dat bedekt is met leien in maasdekking. De vleugels bezitten één bouwlaag met zadeldaken van blauwe kruispannen. De linker vleugel bestaat uit een aan de straatzijde gelegen wachtkamer, een bergruimte en een aan de begraafplaats gelegen opbaarruimte.

In de rechter vleugel bevindt zich een woning.

De op een lage plint geplaatste gevels zijn opgetrokken uit rode bakstenen, met op constructief belangrijke punten natuursteen-elementen als aanzet- en sluitstenen, consoles en bekroning van het kleine trapgeveltje aan de voorzijde. Op diverse plaatsen bevinden zich muurankers.

De symmetrische voorgevel (zuidzijde) bestaat uit de in het midden geplaatste poort, de iets teruggelegen, lage en smallere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



tussenleden met een dakpartij evenwijdig aan de straat en de hogere, bredere topgevels van de dwarsvleugels.

Het opgaand muurwerk van de toren reikt tot de nok van de tussenleden met daarboven een tentdak, dat bekroond wordt door een open lantaarn, eveneens met tentdak. Een grote spitsbooguitsparing vormt de entree tot de begraafplaats, die door middel van een tweedelig smeedijzeren hekwerk wordt afgesloten. De boog wordt door natuurstenen aanzet- en sluitstenen geaccentueerd. Op de hoeken van het muurvlak bevinden zich overhoeks geplaatste steunberen, met een natuurstenen afzaat. Onder de smalle daklijst, zijn gemetselde consoles aangebracht die tezamen een fries vormen.

De lijstgevel wordt in het midden onderbroken door een op vier natuurstenen consoles geplaatste voorzet(trap)gevel. De vier consoles ondersteunen drie kleine spitsbogen. De vijf trappen worden door natuurstenen ezelruggen afgedekt. In het midden van de trapgevel bevinden zich twee zeer smalle gekoppelde spitsboognissen, met een gezamenlijke natuurstenen dorpel. De iets teruggelegen voorgevels van de verbindingsleden zijn gelijk aan elkaar en symmetrisch. In het midden van het muurvlakken is een getoogde paneel deur geplaatst, die geflankeerd wordt door kleine, smalle vensters met waterlijst, gootlijsten op gesneden klossen. Recht boven de deuren bevinden zich in het dakvlak kleine dakkapellen met vierkant venster met overstekend zadeldak en een driepas in de beschoten top.

De voorgevels van de dwarsvleugels risaleren circa een meter ten opzichte van de verbindingsleden. De tuitgevels zijn symmetrisch. In de eerste bouwlaag bevindt zich een rechthoekig driestrooksvenster. De drie delen, waarvan het zesruits raam in het midden twee keer zo breed is als de drieruits raam ter zijde, worden van elkaar gescheiden door een bakstenen muurdam. Het venster heeft een natuurstenen onderdorpel en een bakstenen strek, met natuursteen-elementen op de aanzetten en op de punten waar de muurdammen de strek raken. Boven en naast de strek bevindt zich een geprofileerde natuurstenen lijst op kleine consoles. De tuitgevel kraagt uit, heeft schouders en een natuurstenen afdekking. In het midden is een gekoppeld spitsboogvenster aangebracht.

De symmetrische achtergevel heeft dwarsvleugels die sterker risaleren. Boven de spitsboog van de entree bevindt zich op het tentdak een kleine dakkapel met schilddak en driepas-detaillering. Evenals aan de voorzijde bevinden zich in de tussenleden naast de poort deuren, die geflankeerd worden door kleine, smalle vensters. In de achtergevel van beide zijvleugels is een zeslichtsvensters aangebracht.

De linker zijgevel is sober. Boven de één bouwlaag hoge bakstenen wand bevindt zich het zadeldak met in het midden een dakkapel. Tegen de vleugel staat rechts van het midden een muur, waartegen een klein houten hok is gebouwd dat buiten de rijksbescherming valt. Vanaf de muur neemt een ijzeren hekwerk, dat geheel rondom de begraafplaats staat, een aanvang. Rechts naast de muur bevindt zich een rechthoekig venster. Links naast de muur bevindt zich een deur met bovenlicht van de gereedschapskamer. Geheel links is een deur met bovenlicht van de lijkenkamer aangebracht.

De rechterzijgevel heeft diverse wijzigingen ondergaan. De aangebouwde schuur en een brede dakkapel vallen buiten de bescherming. In het midden van de noklijn bevindt zich een schoorsteen.

In het interieur van de wachtkamer is op de noordwand een hoogopgaande gestucte schouw met spitsboog aangebracht. De woning is aanzienlijk gewijzigd. Op de verdieping zijn kleine slaapkamers ingebouwd. De ruimte boven de poort is in gebruik als slaapkamer.

Waardering

Het poortgebouw van de Algemene Begraafplaats is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als gaaf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



voorbeeld van een in overgangsstijl met neogotische kenmerken ontworpen entreegebouw. Het poortgebouw is van ensemblewaarde in relatie tot de in de Engelse landschapsstijl uitgevoerde aanleg van de begraafplaats. Het gebouw is van betekenis binnen het oeuvre van de architect en van stedenbouwkundige waarde gezien zijn ligging.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Poortgebouw



Monumentnummer*: 517684

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 december 2000
Kadaster deel/nr	82794/118

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amersfoort	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	Soesterkwartier

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amersfoort	D			8215
Amersfoort	D			10917
Amersfoort	D			10916

Omschrijving**

Omschrijving

De landschappelijke AANLEG van de Algemene Begraafplaats werd in 1895 ontworpen door de Amersfoortse landschapsarchitect H.F. Hartogh Heys van Zouteveen. De begraafplaats werd in de Engelse Landschapsstijl aangelegd met daarbinnen lineaire zichtassen, waardoor hier sprake is van de 'style mixte' of mengstijl. De oorspronkelijke toestand is nauwelijks gewijzigd.

De begraafplaats is ontworpen op een rechthoekig terrein, waarbij in het midden een brede zuid-noord georiënteerde laan is aangebracht met aan de zuidzijde, aan de Soesterweg, een poort annex aulagebouw.

Om de lineaire as zijn gebogen lanen geprojecteerd, waarlangs graven zijn gesitueerd. Hierachter staat, meestal, een enkele rij bomen. Met name bij de entree, langs de randen en in het midden zijn accenten gegeven door bredere boomgroepen. Aandacht is besteed aan zichtassen, toelopend op het poortgebouw, en steeds veranderende patronen, waardoor de illusie van een veel grotere begraafplaats wordt gewekt. De graven zijn van eenvoudig tot rijk gedecoreerd met ijzeren hekwerk en grafstenen.

Waardering

De landschappelijk aanleg van de Algemene Begraafplaats is van algemeen belang vanwege zijn architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een begraafplaats, ontworpen in de 'style mixte' binnen de Engelse Landschapsstijl. Daarnaast is de begraafplaats van betekenis als uitdrukking van de funeraire geschiedenis. De aanleg bezit een ensemblewaarde in relatie het poortgebouw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats